

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

زمان: ۹۰ دقیقه / شماره برگه: ۱۸ / صبح ۹

شماره نام صحیح اول	نمره عدد	نمره حرفت
شماره نام صحیح دوم	نمره عدد	نمره حرفت

نیمسال دوم ۹۷-۹۶
پایه دوم ۷ ساله
پایه اول و دوم ورودی بهمن

مهر مدرسه

کتابخانه:	۲۹۶۲/۳۱
تاریخ:	۱۳۹۷/۰۴/۰۵
موضوع:	علوم قرآن
کتاب:	درستنامه علوم قرآنی «جوان آراسته»
صفحه:	کل کتاب (ص ۳۳۹-۲۱)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد ملی: مدرسه علمیه: شهرستان: استان:

۱- نخستین کتاب جامع درباره علوم قرآن کدام است؟ ص ۲۹

- الف. مناهل العرفان فی علوم القرآن
- ب. الاتقان فی علوم القرآن
- ج. البرهان فی علوم القرآن
- د. مباحث فی علوم القرآن

۰/۵

۲- در مورد کدام یک از کاتبان وحی اتفاق نظر وجود دارد؟ ص ۱۳۸

- الف. حنظله بن ربیع
- ب. عثمان بن عفان
- ج. مغیره بن شعبه
- د. زید بن ثابت

۰/۵

۳- عصر طلایی قرائت و ظهور بزرگترین قاریان در کدام قرن بوده است؟ ص ۱۸۸

- الف. قرن دوم
- ب. قرن سوم
- ج. قرن چهارم
- د. اواخر قرن سوم و چهارم

۰/۵

۴- آیا ابعاد اعجاز قرآن اختصاص به فصاحت و بلاغت دارد؟ چرا؟ ص ۲۶۴

- الف. بله - رواج فنون ادبی در زمان نزول
- ب. خیر - گستردگی مخاطبان تحدی
- ج. بله - اذعان فصحاء و ادباء عرب
- د. خیر - جامعیت دستورات قرآن

۰/۵

۵- نظریه صحیح تر درباره معنای قرآن چیست؟ وجه نامیدن کتاب خداوند به «قرآن» بنا بر آن را بنویسید. ص ۴۷ و ۴۸ - ۲ نمره

جواب:

۲

بر وزن رجحان از ماده قرأ از باب تسمیه مفعول به مصدر مقروء (یعنی خوانده شده و یا خواندنی). کتاب خداوند را قرآن نامیده اند تا این نام، یادآور حقیقتی عالی باشد و جایگاه دیگر و مصدر اولیه آن را که لوح محفوظ است و در آن مقام، سخنی از الفاظ نیست به ما گوشزد کند.

۲

۶- دو حکمت برای نزول تدریجی قرآن بنویسید. ص ۸۴ تا ۸۶ - ۲ نمره

جواب: ۱. نزول تدریجی آیات، مخصوصاً در موقعیت های بحرانی و جنگ ها بهترین دلگرمی و پشتوانه برای پیامبر (صلی الله علیه و آله) بود و بدون شک اگر همه آیاتی که به آن حضرت توصیه صبر می کرد یکباره نازل می شد تاثیر نزول همان آیات را به هنگام خطر نداشت. ۲. معارف اسلامی، به ویژه آن دسته که با عمل انسان ها در ارتباط است و قوانین فردی و اجتماعی را که موجب سعادت انسان در زندگی است بیان می کند هنگامی ثابت و دوام بیشتری دارد که به تدریج بیان شود. (دو حکمت دیگر در کتاب)

۲

۷- دو دلیل معتقدین جمع آوری قرآن پس از رحلت پیامبر (صلی الله علیه و آله)، را بنویسید. ص ۱۴۰ و ۱۴۱ - ۲ نمره

جواب: ۱. روایات فراوانی که غالباً از طریق اهل سنت نقل شده است مانند: زید بن ثابت: پیامبر (صلی الله علیه و آله) رحلت فرمود در حالی که قرآن در مصحفی جمع آوری نشده بود. ۲. تدریجی بودن نزول قرآن تا اواخر حیات پیامبر (صلی الله علیه و آله) که مانع از جمع قرآن می شده است و چون همواره انتظار نزول آیات و سوره ها وجود داشت، پیامبر (صلی الله علیه و آله) خود سوره ها را مرتب نکرد. [دلایل دیگر در کتاب]

۲

۸- دو عاملی که باعث شده برخی قائل به تواتر قرائات شوند چیست؟ توضیح دهید. ۱۹۸ و ۱۹۹ - ۲ نمره

جواب: ۱. خلط میان قرآن و قرائات، بعضی از افراد، حکم قرائات را در تواتر مانند خود قرآن دانسته اند در صورتی که نص قرآن چیزی است و نحوه قرائت چیز دیگری است. ۲. خلط میان قرائت ها و احرف سبعه، بعضی قرائات قراء سبعه را همان احرف سبعه دانسته اند که بر اساس روایات اهل سنت، قرآن بر هفت حرف نازل شده است، در حالی که هیچ ارتباطی میان این دو وجود ندارد [و شهرت قراء سبعه در قرن چهارم در پی اقدام ابن مجاهد صورت گرفت در حالیکه به تصریح بسیاری در میان قاریان، افراد بهتری نیز وجود داشته است].

۹- اشکال مطرح برای اثبات «عدم تحریف قرآن» از طریق آیاتی همچون «إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ» (حجر: ۹) چیست؟ پاسخ

۲

آن را بنویسید. ص ۲۳۳ و ۲۳۴ - ۲ نمره

جواب: اشکال: در صورتی استدلال به آیات قرآن برای اثبات عدم تحریف قرآن، صحیح است که خود آن‌ها از قرآن باشند و از کجا معلوم که این آیات از آیات تحریف شده نباشند. جواب: اولاً مخاطبان بحث ما در تحریف هیچ‌یک قائل به تحریف بالزیاده نیست بنابراین عدم افزایش در قرآن اتفاقی است و ثانیاً از آیات تحدی نمی‌توان عدم نقض را اثبات نمود ولی می‌توان عدم زیاده را اثبات کرد. بنابر این این آیات از احتمال تحریف در امان می‌مانند. (نوشتن یک پاسخ کافی است.)

۲

۱۰- دو مورد از موارد اعجاز علمی قرآن را بنویسید. ص ۲۷۷ و ۲۷۸ - ۲ نمره

جواب: ۱. «وَأَرْسَلْنَا الرِّيَّاحَ لَوَاقِحَ» (حجر: ۳۲) امروزه علم ثابت کرده است که باردار شدن درختان و گیاهان، نیاز به لقاح دارد و این امر، در مواردی با بادهای صورت می‌گیرد. ۲. «الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا» (طه: ۵۳) زمین به صورت مهد و گهواره برای موجودات روی آن قرار داده شده است و این ناشی از حرکت وضعی و انتقالی زمین است. (موارد دیگر در کتاب - نوشتن مضمون آیات کفایت می‌کند.)

۲

۱۱- چهار شرط از شرایط هشت‌گانه تحقق نسخ اصطلاحی را بنویسید. ص ۲۹۷ و ۲۹۸ - ۲ نمره

جواب: ۱. منسوخ حکم شرعی باشد نه عقلی. ۲. منسوخ، محدود به زمان معینی نشده باشد. ۳. منسوخ به متأخر از زمان منسوخ باشد. ۴. تشریح منسوخ به، از سوی شارع صورت گرفته باشد. (چهار شرط دیگر در کتاب)

۲

۱۲- به نظر علامه طباطبایی^(۵)، دلیل وجود تشابهات در قرآن چیست؟ ص ۳۲۵ و ۳۲۶ - ۲ نمره

جواب: القای مفاهیم برای انسان جز با معلومات ذهنی که در طول زندگی برای شخص فراهم شده است ممکن نیست اگر فردی مأنوس با امور حسی باشد القاء از طریق محسوسات و اگر به معانی کلی نائل شده باشد، القاء از طریق معانی کلی به مقدار نیل صورت می‌گیرد و از طرفی چون هدایت دینی، برای همه مردم است و برخی مردم تنها قادر به درک محسوسات هستند. در نتیجه باعث شده بیانات قرآن در قالب امثال صورت گیرد بدین صورت که آن دسته از معانی که انسان با آن‌ها آشناست انتخاب می‌شود تا از رهگذر این معانی، آنچه را نمی‌داند از معارف بلند برایش تبیین نماید.